

Выходить во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (кромѣ рускихъ съятъ) о 4-й год попоз. Литер. додатокъ „Библиотека газетамъ, новѣстямъ“ выходитъ по 2 печат. аркушъ кожного 15-го и послѣднаго два кожного мѣсяца.

Редакція, адміністрація и експедиція подъ Ч. 44 улицы Галицка.

Всѣ листы, посылки и реклами належать пересыпать подъ адресою: редакція и администрація „Дѣло“ Ч. 44 ул. Галицка.

Рукописи не звергаются только на попередне застереженіе.

Последніе число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошенія принимаютъ по цѣнѣ 6 кр. а. в. бѣль одновременно печатаніе.

Рекламиація неоплатнай вѣльши вѣтъ порта.

Предплату наложатъ перевозчикъ франко (найлучше почтовымъ пересыпомъ) до: Администраціи часописа „Дѣло“ ул. Галицка, Ч. 44

ВІІ. Читателівъ вѣтъ Россіи просимо мати на уважѣ, що вѣтъ вимовъ *и=ji*, *и=i*, *и=(въ серединѣ и на концѣ слівъ)=ы*, *и* (на початку слівъ и по самогласныхъ) = *i*, *ö* (на початку слівъ) = *vi*.

Въ 1883 роцѣ выходитъ „Дѣло“ три разы на тиждень, що вторника, четверга и суботы. Условія предплаты поданій на заголовкомъ листѣ. Тамже подана такожъ предплатна цѣна „Библиотеки найзнатчнішихъ новѣстей“.

Дебата буджетова и выступленіе рускихъ пословъ.

I.

Генеральна дебата надъ буджетомъ державнимъ есть звычайно найважнѣйшимъ монументомъ дебатъ парламентарнихъ кожного року. Заступники всѣхъ народовъ и всѣхъ интересовъ забирають голосъ, освѣщують положеніе економичне и національне своихъ круговъ выборчихъ, щобъ на подставѣ такого освѣщенія показати, чому они стоять за або противъ признания министерству певныхъ позицій буджетовыхъ. Не дивно отже, що дебата буджетова звычайно выводить на явъ „всѧ скоровенная“, користи и кривды, жалобы и обороны пануючої системи державної и суспільної. Заступники бѣруемыхъ интересовъ круговъ напригають всѣ свои силы и способности, звертають всю свою вращю и старанистъ, щобъ особливо при тѣй дебатѣ, где властиво иде о вету тегиї всікої системи правительстваєственії — о гропѣ — виступити „во всеоружїї“ чи то въ опозиції, чи то въ оборонѣ.

Отъ многихъ лѣтъ привыкли мы, що при такихъ случаїхъ и наша руска справа випливаетъ зъ бурныхъ філь красомовства на верхъ, крутиться и пѣнится хвилини на тихъ філахъ, і оттакъ благополучно тоне соївъ на вадъ „въ безнѣ, одолѣваемъ напастей бурею“, щобъ тамъ невидимо промежати ажъ до другого року, ажъ до другої буджетової дебаты. Ми привыкли до того, що наші посли поднесуть при тѣй дебатѣ і свій голосъ, „ze zwuklemi“ — якъ кажуть польські газеты — „utyskaniawі na polski uisik“, що противники не удастоють іхъ назвать основною або хочбы лише

талантливої реплики и вбудуть адвокатескими викрутами або аргантскими маловажнѣсть, а правительство вѣтъ своїй високополітичнай ролі Beschwichtigungshofrath-а скаже кѣлька блейныхъ, лагодичихъ фразъ на тему „якось то буде“ — „коли не погрѣшите, то певно буде лѣпше“, — „мы вѣтъ своїї сторони доказаємо всякого старанія“, а вже при якомъ не буде надто дражливомъ граваминѣ скаже: „віднати не знаю, вѣдати не вѣда“, — тай справа скібнена.

Конечно менше сему винній наші посли, що справа наша такъ рѣдко випливаетъ на поверхнѣсть парламентарного житя и такъ коротко може на нѣмъ удержатися и такъ мікроскопично мало на тѣмъ вискує. Тутъ головно виненъ самъ устрій нашого парламенту, що котромъ централізована така маса справъ и компетенцій, що якъ того конечно мусить повстati величезна мѣшаница и заколотъ. Множество найрѣжнородаївшихъ справъ дискутується и голосується ту такихъ, о которыхъ голосуюча бѣльшостъ звычайно не має и не може мати нѣякого понятія; множество спеціальнихъ, мѣсцевыхъ, провінціальнихъ интересовъ рѣшавшася и полагоджуясь ту людми зовсімъ чужими а неразъ и ворожими тымъ интересамъ, — полагоджуясь генерально, шабльоново, а затымъ недоладно. Помимо проклямованої существуючимъ теперь правительствомъ автономично-федеративної системи, машина державна оперує соївъ спокойно и дальше після нормы централістичної: автономична шкода, а централістичне мясо и кости, — чиже диво, що мѣжъ проклямованою засадою а цѣлымъ ходомъ дѣлъ державнихъ на кождомъ кроцѣ стрѣчаються такъ рѣзкій логичний суперечності? Автономично-федеральний принципъ, —

вѣтъ єго іменно принципъ децентралізації власті и оставлення мѣсцевыхъ справъ мѣсцевої компетенції. Чи такій принципъ вѣтъ Австрії яко такій може коли небудь вѣтъ повной своїй чистотѣ осуществитися, — се єсть велике пытанье, вѣтъ котрого дискутувань юдѣ намъ вдаватися. То толькъ певно, що теперъ мы такъ само далекъ вѣтъ єго осущення, якъ були і за министерства Лясер-Аверсперга. А позаякъ при всякомъ централістично-шабльоновомъ трактуванію благодать іде толькъ на вершики, а тигарѣ на сподѣ, та позаякъ мы не досросли єще до той висоты, щобъ стали на рівнѣ съ вершиками, то понятно, дялчого на

насъ спадають самъ толькъ тигарѣ конституційнї бѣль отповѣдаючого имъ еквіваленту конституційної благодати, и длячого вѣтъ початкѣвъ конституційного житя, и нынѣ и прино вѣтъ австрійскому центральному и централізованиму парламенту рѣкъ-рѣчно роздаються и будуть роздаватися, и розуміється, безплодно „wieczne jedne i te same utyskiwanie Rusinów na rzekomu uisisk ze strony Polaków“.

Вѣтъ нынѣшнімъ числѣ докончили мы бѣль посла Кулачковскаго, — се була перша и найобширнѣшша бесѣда руского посла під чась сегордної дебаты буджетової.

Кождого, кто прочитає ту ю бесѣду, ударишь передовсімъ въ очи тое алоощастне, фатальне положеніе руского посла, который заразъ вѣтъ першихъ словахъ заявляє, що „промовляє и буде голосувати за позицію на министерство справъ внутрішніхъ, бо нѣчо противъ неї не має закинуты“, — а въ дальшихъ словахъ выводить безконечнай отчаяннай жалѣ на тое, що Русини, той народъ, который дѣлъ репрезентує, єсть „найнеспасливѣйшимъ вѣтъ Австрії народомъ и не то що не має нѣякої опїки у правительства и министра внутрішніхъ дѣлъ, але навѣть терпить во всѣмъ кривди вѣтъ правительства!“ Чи не алоощастне, не фатальнѣ становище!

Однакъ мы зовсімъ не думаемъ засуджувати п. Кулачковскаго або другого якого нашого посла за таку фатальну логичну неконсеквенцію: „промовлю за буджетомъ, хочь той буджетъ повертає Русинамъ не вѣтъ користь, але радше на шкоду“. Нѣ, мы толькъ вазначуємъ сей характеристичный проявъ для оцѣненія безътрадного положенія нашої малочисленної делегації вѣтъ Вѣдні. Впрочемъ тая неконсеквенція — не нынѣшна; она, що такъ скажемъ, унаслѣджена. И за давнихъ, централістичнихъ министерствъ рускіи посли — хочь ихъ було не три, але кѣльканайцять — виступали ст жалобами такого самого крою, якъ мы бачимо вѣтъ содержанію бесѣди п. Кулачковскаго. Правду кажучи, тогдышній жалобы, подношевій рускими послами противъ правительства, — котре далеко визнаніє попирали, якъ нынѣ пп. Ковальскій и Кулачковскій теперѣшній правительство, — були парламентарною аномалією, нельгікою, бо сильна тогды руска делегація виступала противъ того министерства, котре безъусловно вѣбъ попирала. Зъ того мусѣло зовсімъ

природно слѣдувати, що тогдышнїй виступленія рускихъ пословъ мусѣли бути несмѣлї, нерѣшучї, нѣ студенї, нѣ горячї. Але одно, що кождого тверзо-мислячого и о достоинствѣ народа дбаючого чоловѣка мусѣло разити, — то се бувъ тогдышнїй той — якъ бы то скажати — непарламентарно унизений, покорно благаючий тонъ, якимъ на диво цѣлого парламенту и всії Европы отзывалися звичайно рускї посли.

Нынѣ можуть наші посли виступати смѣлївше, — и справдѣ тую большу смѣливості добавчують въ бесѣдѣ п. Кулачковскаго.

Справозданье посольске Александра гр. Круковецкого,

посла до сойму зъ женіїхъ постолтей посла перемиського.

(Конецъ.)

„Однимъ толькъ заслужилося посольство вѣдненське вѣтъ нашимъ соймѣ, то есть, що коли Видѣль краївый на 1-й сесії предложивъ намъ нове право дорожове, але таке, що були вѣдні до решти винчило, и по бесѣдахъ многихъ пословъ, однихъ за тымъ правомъ, а другихъ противъ него, коли колибайлося остатне рѣшенье, обудився щасливо начальникъ польского „Kola“ вѣтъ Вѣдні и сказавъ: „Нехай буде, якъ бувало“. Тымъ уратувавъ бѣль край бѣль великихъ тигаровъ и вадъужить. Утриалося право давне, правда, що несправедливе, але радше на шкоду“. Нѣ, мы толькъ вазначуємъ сей характеристичный проявъ для оцѣненія безътрадного положенія нашої малочисленної делегації вѣтъ Вѣдні. Впрочемъ тая неконсеквенція — не нынѣшна; она, що такъ скажемъ, унаслѣджена. И за давнихъ, централістичнихъ министерствъ рускіи посли — хочь ихъ було не три, але кѣльканайцять — виступали ст жалобами такого самого крою, якъ мы бачимо вѣтъ содержанію бесѣди п. Кулачковскаго. Правду кажучи, тогдышній жалобы, подношевій рускими послами противъ правительства, — котре далеко визнаніє попирали, якъ нынѣ пп. Ковальскій и Кулачковскій теперѣшній правительство, — були парламентарною аномалією, нельгікою, бо сильна тогды руска делегація виступала противъ того министерства, котре безъусловно вѣбъ попирала. Зъ того мусѣло зовсімъ

мужицкимъ, недостойнимъ розвою, способнѣмъ хиба лишь до „конверзації челяди вѣтъ пекарнї“, а вѣтъ новѣйшихъ часахъ до поширизуванія науки для такъ званого „просто-народія“!

Що больше! Языкъ сей засудили навѣть уста джекіхъ пеево-Русиновъ на смерть, вѣтъ намъ принести его вѣтъ жертву якому-то „объединеню“, то знову „люблинській унії“!

Толькожъ на щастье сталося інакше! Інша, лѣпша доля судилася Руси провидѣньемъ Божимъ. Гангринъ, що надточилъ нашъ організмъ, не змогла єще добрatisь до здорового кореня народної сили...

И підъ той-то часъ, часъ великий для кожного Русянина, коли вже здавалось, що настъ вимазано зъ етнографичної карти Европы — підъ той часъ явився Тарасть, мовь той пророкъ на рѣкахъ вавилонськихъ, явився, заговоривъ, а на животворній слова єго „трупи ветали, и очи розкрили, и проговорили“!

Мы ботрдимъ! и розклавши гравъ съ нашимъ Бояномъ могилы и дланівшася, кото тамъ поховано, якихъ мучениківъ, и нигадавши дѣла дѣдѣвъ нашихъ, дѣла великій, незабутій, — мы вперше спытили себе: кто мы? чи дѣла? и якихъ батьківъ?

Тарасть научивъ настъ, що на свѣтѣ нема другого Днѣпра, нема другої України, що дармо намъ пертись вѣтъ „славянофилы“ — а дармо намъ дѣлать о своїхъ!

Тарасть показавъ намъ, що гдеякъ Брути, котрі взялисѧ засутупати дѣло народне, то рабы, подножки и засмѣтники чужї! Що лишь вѣтъ своїхъ хатъ, своя правда и сила и воля!

А якже приняла галицка Русь покликъ свого поста и пророка, апостола правди и на-

уки, голосителя свободы и братерства славянського?

О тѣмъ най буде менѣ вольно гденешо промовчати. Але одно мушу нагадати, оно характеристичне и дуже цѣнний матеріяль для историка галицкої Руси.

Ото невеличку громаду почитателівъ Тараса, що на роковини смерти єго съ молитвою на устахъ спѣшила на тиху панаходу до православної церковцѣ, бо єй тогды не було єще вольно абиратись на сѣмъ мѣсци, — ту невеличку громаду крещено тогды іменами: хлопоманівъ, пардбѣкъ, сепаратиствъ, польно-філівъ, україноманівъ, кулѣшовцѣвъ, фонетиковъ, хахловъ, ковакоманівъ, гайдамаковъ, Гонтовъ, Залѣзниковъ, какографовъ, ісковеркателівъ...

Хорошій словарець и хороший ерітета огантія!

І довгого часу потреба було, и великої сили волї и неменшої витривалості, щобъ всѣ туди удары перенести и щобъ остаточно станути такъ сильно, щобъ и врати азові настъ не одоліти.

Стоимо винѣ, — нема вже тихъ, що посмѣли заперечити наше существоанье. Народъ ожививъ, вставивъ и іде правою путью смѣло напередъ — сповнити свою задачу доборотись своїхъ правъ. „Niema Rusi“ и „адань народа“ — стала винѣ пустими фразами на устахъ — обекурити. Єще трохи смѣловости, єще больше твердої волї и прапоръ, а будучності наша!

І тогды, Тарасть, — въ семії великої, нової, не забудемъ помянуть Тебе не зламъ, тихимъ словомъ.“

Зъ вечера въ память Шевченка.

I.

Вступне слово проф. А. Вахнянина.

По всімъ товариствамъ нашихъ стоять нынѣ сѣмъ мѣсци, и въ іхъ імені витако Вась, дорогий Родиць і почитатель ідей Тараса. Честь Вамъ, що такъ численно збралися.

При сїмъ поволите, що підъ те сумне, але велике, бо всенародне свято, обмѣняються зъ Вами джекіми гадками, що самі родята єї вѣти душі кожного вѣрного сына Руси.

Буде се коротка історія нашого житя въ послѣдніхъ десѧткахъ лѣтъ, — житя, що розбудило і скрѣвилось підъ животворними лісами Шевченкої музы.

Утративши передъ вѣкамъ державну самостойность, перенесши на собѣ не одинъ тиждій ударъ ворожої судьбы, покинети боярствомъ, розгаданій вѣрою, роастроєній суспільно-

но, розбити интригою на таборы... блукали довгі часы неефїдомъ цѣлі, обругані, осмѣ

дливости. Лишь 2 чи 3 насть голосувало за вірний опис справовдання бувшого посла соймового зъ поївта Калуш-Войниловъ хочу яко очевидець довонити еще колькома своими спостереженіями. Въ десні „зъ Калуша“ сказано, що на гостинѣ, даній п. Вольфартомъ лишилось 42 выборцівъ въ войниловського поївта. Се треба такъ розумѣти, що то не були всѣ самі селяне, але въ то число треба вже вчинити и кольканайця пановъ. Коли жъ мы людей пыталися, длячого они збеталися на „трактаментъ“, то они отповѣдали: „Не зъ за того лишились мы „на мороричу“, щоби пити и ѓсти, але зъ за того, щоби еще где-то поспытати посла, бо тамъ вже жаль було намъ його мучити.“ И справдѣ при пивѣ и при „многая лѣта“ — котре найдужше паны потягали — селяне интерпелювали посла еще не въ одній справѣ.

Всѣмъ вѣбранимъ въ Калуші впало въ очи, що такъ мало явилося священиківъ — коби було ихъ прибуло хочь три-четири, а то и толькъ не було. Дуже то якось не отповѣдно...

За звѣтній интерпеляції до п. Вольфарта всѣ селяне були дуже а дуже вдячній интерпелантамъ, особливо п. Василеві Петрову зъ Підмихайлі.

Зъ всего було видко, що нашъ народъ дуже легко понявби „кто єму стрыкъ, а кому коломъ въ бокъ“, коли толькъ наші интелігентній люде зближились до него якъ до брата, широ поучили его, захотили, — та ба, того именно нема!

Бесѣда посла Кулачковскаго

виголошена на засѣданнію ради державной днія 5 л. марта 1883 въ спеціальній дебатѣ надъ рубрикою „министрство справъ внутрішніхъ“.

(Даліше.)

Наше гуманне законодательство, понимаючи добре значеніе церкви для вѣруючого народа, надало кождой законно уланой церквѣ повну автономію, не давляючи, щоби члены одної церкви въ дѣлахъ вѣры и обряду були підданій підъ опѣку и надають членовъ другої церкви. — Законы тѣ перестерѣгаються взгядомъ всѣхъ, — одинокій вынятокъ становимо зновъ тутъ мы, а есть се новымъ доказомъ нашого незавидного положенія. Но и сего еще не досить. Польське опѣкунство вдирається въ саму глубину релігійного життя нашего народа, оно втискається съ щораю бльшимъ напоромъ въ дѣла нашої церкви, а підномагають его въ тѣмъ усильно органа правительства. — Стань рѣчей дѣйшовъ до того, що минувшого року принцеволено митрополита нашего и двохъ праплатовъ нашої капітули зложити свої уряды, що монастырь Василіанський въ Доброму разомъ съ належачими до него землями и цѣлымъ майнотъ бтнято нашимъ монахамъ и отдано противникамъ нашої церкви Бшуитамъ, а власти правительственный взяли на себе унаслідъ въ XIX вѣцѣ ролю крестоборцївъ, — рѣчъ нечувана и майже неимовѣрна, — узурпуючи собѣ право приписувати для настъ форму крестовъ на церквяхъ нашихъ. Що бльше, противники наші агитують теперъ межи нашими народомъ противъ нашого календаря, роскидуючи готовій до підпису формулярѣ, а власти не предпринимаютъ жадныхъ мѣръ супротивъ сеї агитациї, нарушаючи въ высокомъ степеніи нашъ церковный устрй и за непокоюючи глубоко и до живого нашъ народъ и наше духовенство. Туть поясняє бѣсѣдникъ бтношенія нашої церкви, а именно, що она має свою папскими булями запоручену бтруйствомъ, а усilia противникамъ мають на цѣлі не що другого, якъ польнізацію; правительство, прикладючи до того руку, поповняє наставъ въ становища политики великій грѣхъ. Бесѣдникъ притадує первѣстій часы схизмы, пригадує соборъ фльорентійскій въ XV в., скликаний нарочно вада сполученія роздѣленыхъ схизмою церквей.

На соборѣ фльорентійскомъ принялъ всѣдна церковь гдякій догми, однакъ захѣдна церковь прирекла торжественно зберегати всѣ установы греческої церкви въ повнѣй чистотѣ и не настанити нѣколи на ихъ змѣну або нарушень. Епископы рускій підданій польському владѣнію вразъ съ кіевскимъ митрополитомъ, приніали р. 1595 унію, опираючись іменно на згаданыхъ постановахъ фльорентійского собору, а бтруйствомъ греческої церкви и ненарушимості єї обрядів запоручили такожъ и підзвѣщіе дѣла буль папы Клементія VIII, іменомъ було: „Magnus Dominus et laudabilis“ въ 10 сѣчня 1596, і „Decet Rosarium Pontificis“ въ 7 марта 1596, а бтакъ єще и універсалъ польского короля Жигмонта III-го въ 29 мая 1596 р. Запоручено тутъ іменно греческої церкви незмѣнность книжъ церковныхъ, епархіальнихъ и провінціональнихъ синодівъ, выбирати епископовъ, выбирати настоятелей по монастыряхъ, потвердженіе выбранихъ епископовъ черезъ митрополита, словомъ все то, що було предметомъ рѣшень фльорентійского собору. Вправдѣ въ р. 1720 нарушеній бувъ авторитетъ митрополита тѣмъ, що на синодѣ въ Замостю бувъ предсѣдателемъ папській нунцій, то однакъ все таки призначала се римська столиця въ той спо-

собѣ, що папа Венедиктъ XIII толькъ підъ тѣмъ условіемъ рѣшився затвердити рѣшенія синода, коли они не будуть противными ухваламъ фльорентійского собору, маючи остати въ чисто ненарушимими. Кляваура, положена папою Венедиктомъ XIII, не спинила однакъ підшихъ противниківъ бтть введенія при помочі нунція и колькохъ прихильниківъ имъ епископовъ певніхъ змѣнъ въ греческої церкви, а ім'но введенія новихъ книгъ церковныхъ. Підзвѣщіе старано зновъ вводити новій установи въ греческої церкви, хоча папы римській є європейською строгостю виступали противъ такимъ стремленіемъ, якъ сего доказомъ суть булѣ Венедикта XIV „Demandatum coelitus“ въ р. 1743, розширенія нарочно на нашу церковь декретомъ „Inter plures“ въ 1744 р. а дальше була „Allatae sunt“ въ р. 1755. — Особливо замѣтнимъ єсть въ булѣ „Demandatum coelitum“ слѣдуюче мѣсце: „De ritu igitur et ritibus Ecclesiae græcae illud imprimis generatim statuendum esse decrevimus, nemini unquam licuisse aut licere, quovis titulo et colore et quacunque auctoritate aut dignitate, etiam si patriarchal aut episcopali præfulgeat, quidquam innovare aut aliquid introducere, quod integrum exactissime eorundem observantiam immunit, omnesque in posterum et singulos Ecclesiae græcae ritus et mores a patribus traditos omnino servare mandamus.“ Пильне бережнѣ тѣхъ постановъ наказує дальше Григорій XVI 17 липня 1841 р., і папа Пій IX 17 марта 1856 р.

Стараньемъ нашихъ противниківъ завѣщано було: підъ покривкою догматичною унії переводити латинизацію нашого народа, а позаїть миране и часть духовенства все стояла имъ въ тѣмъ на перешкодѣ, то старались они піддати все духовенство руске своему впливу, а зъ другої сторони виключити мирань зовсїмъ бтть участія въ дѣлахъ церковныхъ. Цѣль тая теперъ вже цѣлковито осягнена, бо опѣкунство нашої церкви наставъ въ найменшихъ подрѣностяхъ зъ сторони Поляківъ — стало вже, на жаль, довершенимъ фактамъ. Скликуванье епархіальнихъ и провінціональнихъ синодівъ устало, выбирати епископовъ черезъ духовенство и вѣрніхъ уступивъ мѣсце іменованію, уряды архимандритовъ монашескихъ знесено, а мѣсця капітульнихъ и констіторіальнихъ крылошанъ, приступній передъ тѣмъ и для жонатихъ священиківъ, застережено лиши нежонатимъ, немовъ вводячи тѣмъ целибатъ и въ свѣтску духовенство. Такимъ способами, противными запорученому церковнимъ законами устрою напої церкви, доведено до того, що митрополитови нашему бтнито право законного впливу на затвердженіе епископовъ перемъсихъ, що наші епископы трактуються не якъ дѣйстивій, а якъ викарії-епископи, котрій до дальніго веденія святого свого уряду бтть часу до часу позволенія потребують і нѣ въ сего нѣ въ того до зложенія свого високого уряду можуть бтти при неволі, якъ єє становись нашимъ митрополитомъ, котрому вже нѣкто не мгнъ чого небудь заскунти; тѣмъ способомъ дѣйшло до того, що капітули не мають отваги боронити своїхъ правъ и споняти свои обовязки, бо якъ учить нає сумній досвѣдъ, грозить имъ въ разѣ опору противъ польської опѣки, усуненіе зъ уряду, тѣмъ способомъ сталося, що ревність духовенства нашого по при гнѣвѣ зъ сторони патронівъ и гардїанія Бшуитовъ по нашихъ церквяхъ, поводи холоне, і єо монастырівъ наші а съ ними и образованіе однії часті молодого нашого підкіння переходить въ руки людей, крайно ворожихъ нашому обрядови и народності. (Голосы въ лѣвицѣ: слухайте, слухайте!).

Чиже можна при такомъ станѣ дѣла дивуватися, що наші церковній власти підъ напоромъ непокликанихъ опѣкуновъ не можуть обставати за ненарушимостю церковного устрою і що наші власти політичній позволяють собѣ мѣшатися въ церковній дѣлѣ, піддаючи на вѣтраву Служби Божої підъ надвѣрь жандармовъ, наставъ часомъ и нехристянії? (Голосы въ лѣвицѣ: слухайте, слухайте!).

Высока Палато! Католикамъ римськимъ свободнѣ вибѣрать епископовъ черезъ капітули, якъ і настоятельѣ монастырівъ; они застушеній въ всѣхъ властяхъ, вплывовихъ на дѣла ихъ церкви; ихъ устрй церковній стоить зовсїмъ ненарушимий. Греко-неуїнії мають такожъ право вибору своїхъ начальниковъ церковнихъ, устрй ихъ церкви такожъ свободнѣ бтть чужого впливу. Протестанти обожъ обрядовъ вибирають безъ перешкоды свої церковній начальство, уладжують свої церковній дѣлѣ свободнѣ и бтть чужої опѣки. Жиды вибирають такожъ свободнѣ свою церковну старшину, управляють самостійно своїми конфесійними справами, а наставъ магометанімъ въ Боснії хоронить правительство ненарушимості ихъ вѣры и обряду. — Нѣкому въ цѣлій державѣ не прїде на думку, нападати на жидовскій сабашъ рѣвно якъ и на жидовскій календар. Толькъ одинъ мої земляки стоять безвідитно, отданій въ власть ворожого имъ елементу; толькъ мої земляки, засес одні, коли не въ цѣлій свѣтѣ, то певно въ Австрії, отпхахаються всею силою бтть управи дѣлами своїхъ церкви и мусять глядѣти на тое, якъ дѣла тѣ черезъ непокликану и ненарушиму опѣку доводять до що разъ гбршої путаницї. Все то може дѣїти въ той цѣлі, що бути народність нашу поставить передъ альтернативою: або бтреси старинного свого цер-

ковного устрою а съ нимъ такожъ і свої народності с. є. стати Поляками, або рѣшиться народніти принятій съ унію догмати и вернути до православної церкви! Для держави мгбі бути сїй поворотъ рѣвно душнимъ, бо досвѣдъ научивъ єї, що православній Буковинцѣ або угорскій Серби и Румуни і въ найтижніхъ хвиляхъ непоколебимо стоять прі тронѣ і цѣлості держави, але для тихъ відсн, котрі въ такомъ переходѣ нашимъ доба- чають політичне небезпеченіство для Австрії, повинно се бути наукою, щоби заперестали вже разъ гнести народність і єї дѣла (Дуже добре! въ лѣвицѣ), бо коли нашъ народъ буде доведений до крайності, то тоді стане передъ нимъ вибѣръ межи народностю, а малопонятними єму догматами (Голосы въ лѣвицѣ: слухайте, слухайте!).

Въ интересѣ отже самої Австрії, нехѣдомъ зовсїмъ съ интересами виключно польскими, лежить — залишити нынѣшніу політику взгляду нашої народності, політику, котра довела до повного піддання закономъ прісаної церкви політичнимъ цѣлямъ другої народності и позбавила єї всякою правовою оборони, такъ що члены твої церкви мусять здѣя зваженія свої народності рѣшати на переходѣ до другої церкви. (Слухайте, слухайте! въ лѣвицѣ). Но такожъ въ всѣхъ дрігихъ публичныхъ дѣлахъ виставленіи ми въ удары нашихъ противниківъ, ставляючи настъ въ такъ невыносимомъ положенію, що не важує сказати, що жадна народності нашої монархї не платить такъ непропорціонально високого податку крові и має, якъ іменно тая, до котрої я належу. Въ хочу черезъ тое заперечити, начебы пр. Нѣкъ або Чехи бльшого бтть настъ податку въ платили, однакъ можна платити великий, дуже великий податки, а не бути ними занадто обтяженими, коли маєє можність рѣшити, що і якъ тѣ податки мають ужигися, а зъ другої сторони можна платити менше податківъ, а бути ними дуже перетяженими, во коли не толькъ не маєє сего впливу, але є є бачити, якъ други тими податками въ съмъ спеціальному интересу господарятъ. (Дже справедливо! въ лѣвицѣ).

Всѣдна Галичина платить іменно великий податокъ майна і крові; коли однакъ піставимо собѣ пытанье: чи маєє ми дѣйстиво дѣйствій тѣмъ податкамъ впливъ на уживань іхъ і розпоряджуванье ними, то бу мусить кождый, кто лишь правду любити тому заперечити. Ми єсмо въ такомъ положенію, що не маєє не толькъ вже дѣйствійного, і просто нѣякого впливу, бо у настъ нема і одного представителя въ палатѣ панівъ, що примѣрно не значне число въ палатѣ посланівъ въ соймѣ краївомъ засуджени ми на невпливову меншості; мы безъ репрезентації съвѣтъ въ дѣлахъ краївомъ, а въ радахъ повиннихъ не можемо сягнти того, що намъ лежить. Доходить до того, що рада поїтіє въ Турцѣ бтль р. 1874 не може уконетити ватиця для того, що въ нѣй Русини засудженнії въ бльшості. („Слухайте, слухайте!“ въ лѣвицѣ). А завдачами все тое крайно неморальнімъ маневрамъ, вѣтственнымъ добре висловѣть зревізії важності виборівъ, о котрої усторонюю правительство, на жаль, і не дуже відомо отже, якъ дуже обтяжити наша народність въ порбованію до правъ, тѣрї я прислугують, тѣмъ бльшіе, що краївомъ і державніхъ податківъ дуже маємо, що іде въ єї хосені, а мы не то що не можемо, здѣя несправедливого позбавленія въ всіхъ впливовихъ, поліпшати при помі фондовъ публичнихъ наше матеріальне і моральне положеніе, але і недоступно ставити на оборону правъ, запорученыхъ кождому обласному австрійському основними законами, рівно, котрої правительство не отмовляє здѣя другої народності.

Прошу дарувати менъ, що я надто розводився надъ дѣлами репрезентованою мною народності, я здѣлявъ се въ обовѣді, котрій принесливъ мене въ вислові. правителству дѣйтсве положенії рускої народності. Буду щасливимъ, і въ вис. палатѣ, або въ вис. правительство предпоставивши мѣри супротивъ сего нѣбѣдного, і вдѣ вицѣ въ вицѣ календаря нашого положенія; коли така не буде здѣлано вѣчного въ тѣмъ вицѣ, то бодай буде потѣшиться въ сонці, що я сповинивъ свої обовязки супротивъ церкви і моєго народа, а въ кінці супротивъ моїхъ виборцівъ. (Оплески на лѣвицѣ).

ПЕРЕГЛІДЪ ПОЛІТИЧНИЙ

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада держави.) На засѣданнію ради виборівъ 8-го марта заявивъ пос. Клямъ тицицѣ, яко предсѣдателемъ комисії для управи конгресу, що комисія для того не могла поступати въ своихъ працахъ, позаякъ довго ждати на матеріалы статистичні, що перва тепер правительство надобжало. —

председатель отворивъ дальшу дебату надъ буджетомъ. На порядокъ дневный приходить титулъ "университеты и академіи техничній" съ квотою 4,096,184 зр. выдатківъ, а 279,430 зр. доходовъ. — Пос. Вурмбрандъ промовляе за потребою нового будынку для академіи техничній въ Грацу, на що заявляе мин. Конрадъ, що вже правдоцѣно буджетъ на робкъ слѣдуючій буде обнимати першу рату коштівъ свій будівлій.

Пос. Квичала подносить жалданія Чехівъ що до доповнення ческого университету въ Празѣ. Бесѣдникъ жадає именно отворенія видѣлу медичнаго, приготованія до отворенія видѣлу богословскаго и доповненія видѣлу філософічнаго новыми катедрами. Выловленіе тыхъ жаданій уважає бѣдній не яко ласку зъ стороны правительства, але яко зреализованіе справедливыхъ и стойкихъ правъ ческого народа. Пос. Вашати выступає остро супротивъ правительства а особливо супротивъ министровъ Конрада и Пражака зъ причинами разпорядженія о испытахъ на университетѣ въ Празѣ, причинуяющихъ контра legem языка нѣмецкаго для испытаний.

Пос. Евз. Черкаскій говоритьъ о потребѣ заложенія видѣлу медичнаго на университетѣ львовскому, выказуючи, що здля браку сего видѣлу богато молодежіи иде на видѣлу правительства або філософічнаго а опосля не могути знайти посадъ и удережданія зболяшую тѣлько пролетаріятъ интелігентій. Здля того сеймъ галицкій а такожъ и палата послѣдовъ ухваливали вже колька разовъ резолюції взызаючіи правительство до отворенія видѣлу медичнаго во Львовѣ, а коли сего комісіи буджетова такої резолюції не ухвалила, то сталося се лишь тому, що министеръ просвѣти запевавши комісію, що самъ вже занявся сею справою. — Въ отповѣді на се заявленіе мин. Конрадъ, що якъ не будь правительство узнає потребу зболяшую числа лѣкарівъ въ всѣхъ нѣмецкіхъ, то однакъ не має певности, чи заоснованіе видѣлу медичнаго во Львовѣ, буде тутъ уснѣшнімъ средствомъ, бо питаніе, чи лѣкарі скотятъ сефати на провинції, рѣшить не що другое, якъ толькъ обстоитъ, чи будуть могли тамъ отповѣдно удержатись. Мимо того однакъ правительство заняло сею справою, подыбало однакъ многи перешкоды фінансовіи. Именно видѣль лѣкарскій университетъ краковскаго вимагає тендеръ великихъ накладовъ, такъ що правительство мусить розважити, чи дотычній видѣлати обернути має на заснованіе видѣлу медичнаго во Львовѣ, чи на конечній наклади для видѣлу медичнаго въ Краковѣ. Оттакъ по промовахъ посла: Ленца и генеральнихъ бесѣдниковъ Тильшера бѣтъ правець, а Саксъ отъ лѣвіць, приято по-вишній титулъ.

При дебатѣ надъ титуломъ "школы середній" съ квотою выдатківъ 4,621,225 зр., а доходовъ 866,061 зр. по промовахъ пос. Тавша и Квичалы забрали голосъ пос. Озаркевичъ и вийсъ до правительства двѣ резолюції, именно: 1) щобъ въ черновецкій гімназії для гр. к. молодежіи въ всѣхъ класахъ бувъ установленій гр. к. рускій катихъ и 2) щобъ въ гімназії Францъ-Іосифа во Львовѣ языккомъ выкладовъ наукі релігії бувъ во всѣхъ класахъ языкъ рускій. Резолюція та передана комісії буджетової.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Зъ часописей россійскихъ піднести належить теплій отзывъ "Нового Времени" въ справѣ заведенія судовъ присяжныхъ въ Царствѣ польському. "Новое Время" выступає досить сильно противъ закидовъ почвененыхъ Полякамъ въ умщеної недавно доспи въ Варшавѣ въ звѣстныхъ зъ своеї неприхильности такъ для Русинівъ якъ и Поляківъ "Московскихъ Вѣдомостяхъ". "Новое Время" каже, що подозрѣвати безсторонність польскихъ судівъ присяжныхъ для Россіянъ та жідівъ — якъ то подносилось въ загадній доспи — нема найменшої прачини, — та що закиду, якобы Поляки не дороши до такихъ судовъ, гдѣ навѣть брати на серію. Польскій журналы нотують сей фактъ съ величіемъ вдоволеніемъ. — **Ліберальний журналъ "Отголоски"** нестраває выходить; въ загалѣ теперъ дуже много ліберальнихъ россійскихъ журналівъ мусіло въ робжныхъ причинъ застановити свое видавництво. — Арештованія, ревазія та політичній процеси продовжуються. Въ Елисаветградскомъ судѣ засуджено одного жіда за денуніцію учитель школи елементарного о політичній злочинності, денуніцію консерту фальшивими документами; судъ присяжныхъ засудивъ обжалованого на ссылку въ Сибирь. — Замѣсть знесеного звѣстного III-го (поліційного) отдѣленія, введеніе недавно въ житѣ особнаго "судебнаго отдѣль" при міністерствѣ внутрїшніхъ дѣлъ; тендеръ однакожъ подчинивъ "высочайший указъ Его Величества" сей отдѣль департаменту державної поліції, "здля установленія конечнаго единства правління". Правління россійске старається таожъ енергично довести до межинародного порозуміння взглядомъ выдаванія політичніхъ переступникоў. — Подчасъ коронація буде въ Москвѣ сконцентрованыхъ 50,000 вояківъ; самі выдатки на се стягненіе войска будуть вносити около 2½ мільйона рубльівъ. — До личной участки въ коронацію зголосилися доси кн. черногорскій и кн. болгарскій. — Въ Петербурзѣ зобралися вже комісія призначена для урегулювання справъ россійскихъ жідівъ.

Нѣмеччина. Дімісія уступившого зъ причинами непорозуміння зъ рѣчаючими сферами, ма-бути за свою віроочімъ конституційну улегчость для большості парламенту, министра війни Канеке, має потагнути за собою такожъ уступле-

ніе міністра марінарки и другихъ високооставленіхъ лицъ війковихъ. — Огновѣдъ правителіства на звѣстноту Якобінѣ мала випадти дуже красно, але і дуже рѣшучо. Не могути порозуміти съ Римомъ отараючи правительство вйти въ контактъ зъ ліберальними партіями; приготовляють, якъ доновити "Berliner Tagblatt", такожъ нові закони, дотичачи церковно политичніхъ справъ, котрі будуть парламентомъ предложеній на случай еслибы порозуміння съ папою показалось неможливимъ. — Дуже прикро враженіе въ цѣлій Нѣмеччині, зробило формальне стяганье "дарунківъ" для наслѣдника трону по причинѣ его срібного весла, — а то тымъ бльше, позаякъ такъ цѣсаревичъ якъ і його жена уходять не безъ причини за дуже скучихъ. — Умъркованій вѣденській "Allgemeine Zeitung" отріяло правительство нѣмецке поштовий дебітъ.

Франція. Радикалъ французъ постановилъ задемонструвати прогивъ теперішнemu правительству французкому, и отбутія заразомъ — "переглядъ" силъ своїхъ партій на великій площаці коло дому інвалідівъ. Зібралось около 5000 осоਬъ, зъ тихъ много зрителівъ. Ініціатива до сего вийшла отъ робітниківъ; однакожъ демонстрація, не звѣстно зъ якихъ причинъ, не випала такъ, якъ можна було припустити. На майже 100,000 французкіхъ робітниківъ треба уважати число збравшихъ дуже невеликимъ; впрочемъ поліція швидко і тихъ розпорошила, — а винявши колька підъ проводомъ анархістики Людники Мишель вибачивъ окопъ та розваленіхъ пекарень, пройшло цѣле се виступленіе майже безслідно. Л. Мишель арештована; въ парламентѣ однакожъ не удалось монархистамъ взыскати сеї справи противъ правительства та республіки. Касанія закинувъ, що республіка винна загальній нуждѣ, але комітата виразила правительство втомъ довѣрія 406 голосами голосувавшихъ; прочи вадержались отъ голосовання. — Въ Альжирѣ рухаються зновъ повстанці; крімъ того має Франція ще дробні клоти съ островомъ Мадагаскаромъ, куди видало власне колька кораблівъ по-спіннихъ. Франція заходить такожъ, щобъ усадовитися въ Абисінії.

Англія. Конференція лондонська закончила вже свою працю; "трактатъ дунайський" складався зъ 7 артикулівъ. Найважній зъ нихъ доти чать ліману Дунай, званого Кілія; Россія застерьегла собѣ посѣданіе сего ліману. Румунія не хоче згодитися на ухвали конференції. — Власти англійскій трошлють дальше пильно вріяндіскіхъ революціонеровъ. — Зъ Индії доносять о грозныхъ неспокояхъ.

Італія. Слѣдства судовъ противъ придентістовъ тягнутся новолі дальше. — Визитъ архікнія Іоана въ Римѣ приписують якъ цѣль — скріпленіе пріязнії дзэрвісъ римського и вѣденського на перекръ вѣмъ демонстраціямъ приденті.

Въ Бельгії и Іспанії тривають дальше арештованія соціалістовъ та анархістовъ.

Америка. Американській міністеръ скарбу державного въ великомъ клопотѣ. Подчасъ коли въ іншихъ державахъ не можуть собѣ міністри-родаки дати ради съ дефіцитами, — въ Америцѣ постановлено теперъ знести многи податки, бо нема где подѣвати надзвишокъ додохъ державнихъ.

НОВИНКИ.

— Зъ Бережанъ пишуть намъ: Дня 6 л. м. отбувся въ касині (готель Мерія) на дохоль "Рукопи Бурси" вечеромъ музикальний, въ честь ХХІ роковини Т. Шевченка. Головну ролю отогравъ т. Витошинський зъ Денисовимъ съ своїмъ селянськимъ хоромъ. Хоръ тобо співавъ пять квартетовъ: 1) "Пісня поранна" Бекера, 2) "Верховина" Савінера, 3) "Серанда" Вербицкого, 4) "Пісня працівника" Лавровского и 5) "Ще не вмерла Україна". Хоръ умієтній. Знаки музичні, якъ "piano", "forte", "crescendo", "decrescendo" и т. п. були точно відзначенія. Окликі "славно" не переставали вітаватися по цѣлій салі. Словомъ ефектъ бувъ повній. Не менше удалося баритонове сольо "Замоки торбани" Лавровского съ супроводомъ оркестру війсковихъ (уложивъ капельмайстеръ Стефанъ Бахо). Сольо отоївавъ Корній Кузькъ цѣлкомъ удачно. Голосъ єго мужійскій повній, сильний та гнучкий. Модуляції зручні, ефективні и для уха приятні, до чувства промавляючі. Въ загалѣ співъ сольо викликавъ новине уваги для молодого співака, заповідаючаго великій надії. Оркестра полковника зъ 24 людьми отограла 1) Ouverture zum Oratorium "Die vier Menschenalter v. Lachner. 2) "Der schwäizer Hirt v. Morlacchi, 3) "Waldeinschlaf v. Czibulka, 4) "Musikalische Tänze" von Selsvener, а на закончение "Коломиїку". Грб оркестру не можна інчо закинути. — Гостей на вечерку було дуже много, переважно замісцевихъ. Зъ мѣсцевихъ крімъ русоки пітлагенії було ледво може двѣ родини польськія та жідівськія. Чистого доходу може бути до 180 зр. Першій то вечерокъ рускій въ Бережанахъ удалася зовсімъ вдоволюючо. Одинъ за приступів.

— Зъ Судовою Вишнѣ пишуть намъ: И нашъ мѣщаніи будати зъ глубокого сну и до нихъ дойшли вже заповѣдь Шевченка: "Учтите брати мои, думайте, читайте!" Быть тутъ вже другій робкъ читальни и розвивається хороши. Бібліотека наша зъ дні на день побольшається, а люди таки охотно розбирають книжочки до дому и видно, що люблять по цѣлодній, мозольній праці перечитати вечеромъ що цѣкавого. Кромѣ того ма-

ємъ въ Вишнѣ щось такого, чимъ можемо сміло повеліти передъ світомъ. Быть то нашъ хоръ молоденець, сотворений передъ колькомъ місяцями на честь патріарха Всец. о. І. Войтовичемъ. Вже отъ Роздва співають наші співаки, самі мѣщане-рембісники. Ажъ серце радується, якъ чоловѣкъ приде до церкви и почує тобі красный хоральний співъ. Не забули такожъ наші мѣщане, члены читальни до церкви, а тутешній о. сотрудникъ богословівъ службу божу и чарапаста. Співаки підъ управою о. Войтовича богословівали нашу прекрасну жілобну службу. До живого бувъ кождый порушеній, коли при конці параду загомоніло, "Вѣчна пам'ять" Лавровскому. Въ той самій часъ, коли львівській Русини такъ славно поминали батька Тараса, збіглися и члены нашого читальни, щобъ помянуть нашого безсмертного Кобзаря не злымъ, тихимъ словомъ. Председатель читальни о. І. Войтовичъ привітавъ зображеній членовъ словами, представивши коротко значеніе нынішнього вечера и подякувавъ.

— Баронъ Йосифъ Базьмъ, посолъ до ради держави и до сойму зъ округа вадовицкого, вицепрезесъ польського "Kola", презесъ краковського товариства уbezпеченіи въ многихъ іншихъ товариствахъ, умеръ нагле въ неділю въ Вѣдні. Бар. Базьмъ бувъ однимъ зъ найважнійшихъ членівъ польського "Kola". Видѣль красный ухваливъ вислати вѣнецъ на домовину и кондоленцій телеграми до "Kola" и до родини покійного.

— Комундуросъ, найбльший мужъ стану въ Греції, бувшій президентъ парламенту грецкого, умеръ 9 л. марта въ Атенахъ. Сего дня отбувається похоронъ. Мощі зложено на катафальку въ парламентѣ. Въ парламентѣ президентъ Трикупісъ заявивъ, що смерть Комундуроса єсть болестій ударомъ для Греції. Парламентъ ухваливъ заповіти застѣлія на пять днівъ въ знакъ жалоби и похоронъ справити на коштъ державного скарбу.

— Катедра історії польської въ университетѣ краковському опорожнена по смерті І. Шуйского. Видѣль філософічній предкладавъ тую катедру: о. Вал. Калинцѣ, настоятелеви Змартинівській, проф. дрови Мих. Бобжинському и проф. дрови Ст. Смольцѣ (сынови президента палати панові), тепер проф. австр. історії въ университѣ краковському. Перші два зреяли, — а третій заявивъ, що готовъ тую катедру обнати. Іменованіе зависить отъ цѣлі.

— **Ревізія.** Вчера рано переведено поліційну ревізію у п. Ельварда Пшевуского, літерата и со-трудника "Dziennik-a polsk-o-go", подозріваючи его о агітації соціалістичній. Комісарь поліція зробивъ впередъ ревізію въ локації "Dziennik-a", а ополя въ мешканю підозріного.

— Въ Решовѣ отбулося допередъ присяжними въ той злочастій процесії, въ котрому нашъ пок. Володимиръ Навроцкій вѣвъ черезъ два роки (1879 и 1880) узяливіе слѣдства зъ поручення дирекції фінансової. Тоє слѣдство, якъ звѣстно, убило нашого незабутого писателя економиста-статистика. По переведенії розправѣ присяжнія узяли винними двохъ жідівъ, що довго перекладали черезъ границю съ россійскими волами и заносили черезъ границю засуду худобу въ пограничній окрестності, а трибуналъ засудивъ ихъ на бѣсідцівъ въ мешканю підозріного.

— Кошта будови желѣзницѣ зъ Стрия до границѣ угорської (зъ оттамъ до Мункача побудує правительство угорське) будуть висніти 7,240,000 зр., с. е. 91,414 зр. за кільометръ. На 1883 р. жадає правительство лише 100,000 зр. на виготовленіе спеціальнихъ проектівъ.

— Адміністрація "плавби паровими на Днѣстру въ Галичі" подала до концепцію на кінду желѣзницѣ отъ стації желѣзницї въ Галичі до береговъ Днѣстра.

— Соналський судъ — якъ намъ доносять — веде слѣдство противъ теперішніхъ радянъ села Угринова о дефракції шинхлія громадського. Ровніожъ мѣсцевий священикъ о. Т. К. обажаується въ судѣ писаря громадського Андрія Медведя въ радянъ за очерненіе, образу честі и за непокореніе въ урядовому душнастърію. Близьше въ той справѣ намъ нѣчого не звѣстно, — подаємо лишь загальніе донесеніе нашего доносителя.

— Въ Самборѣ ведеть теперъ дѣкавій процесій зъ злочинство проневѣрства противъ п. Кошка, заступника рутицького банку въ Дрогобичі. Процесій сей буде записаний въ статистиці нудьдія цієї краю и мож

2) Іоанъ Олесницкій капелянъ зъ Веденсева на пар. Переялока, 3) Мих. Гелитович на пар. Любінъ, 4) Стеф. Петрушевич на пар. Полове, 5) Викторъ Чомкевич на пар. Стрѣлковъ, 6) Вол. Паукъ на пар. Сажаву, 7) Григ. Воеводка на пар. Долиниць, 8) Теоф. Корчинський на кап. Витковъ, 9) Савинъ Мацлинський на пар. Берлога.

Душпастирскій посады получили оо. 1) Ант. Степановичъ завѣдательство Дмитрия, дек. ширецкого, 2) Маркіль Соневицкій завѣдат. Велеснева, 3) Ник. Кумановскій завѣд. Качика, 4) Іоанъ Охримовичъ сотрудникъ въ Богородчанахъ — экспоноване пробуване Поховка мѣсцевость, 5) Іоанъ Рудницкій завѣд. Высоцка, 6) Авг. Лонкевичъ завѣд. въ Помонятахъ, 7) Теодоз. Сироцкій сотрудникъ въ Старомѣщинѣ.

Веденій въ душпастирскій посады оо.: 1) Гавр. Ступинскій въ завѣд. Болехова, 2) Юстинъ Дворянинъ въ завѣд. Долини, 3) Петро Шанковскій въ сотрудн. въ Пнево, 4) Іос. Шанковскій въ сотр. въ Оплицку, 5) Вол. Павликівскій въ завѣдат. въ Бзовиць, 6) Игн. Муликъ завѣдат. въ Потоць, 7) Модестъ Хоминьскій завѣд. въ Деминѣ, 8) Вол. Леонтовичъ въ завѣд. въ Скалатѣ, 9) Іоанъ Волянскій въ сотр. въ Нырокѣ, 10) Теод. Дронть въ завѣд. Делявы, 11) Жигм. Карповичъ въ Крылосѣ, 12) Алеク. Мудрыкъ въ завѣдат. Баковець.

Испытъ конкурсовой складати въ надпорядочномъ часѣ 10 цвѣтня 1883 позволено о. Льву Струтинскому въ Космача и Волод. Филиповскому въ Бельковець.

Завѣданный до каноничной институціи о. Петро Годованський завѣдатель въ Дубровицѣ на тую же парохію.

О личнѣй додатокъ подавъ прошеніе до правительства о. Василій Куриковскій, парохъ въ Боланевиць.

Личній додатокъ 100 зр. рѣчно на три роки получивъ о. Атанасій Полянскій, парохъ въ Яблонцѣ нижнѣ.

Въ пропозицію на Старе село принятъ: 1) Іоанъ Парыловичъ, 2) Іоанъ Козакъ, 3) Юл. Гладиловичъ, 4) Мих. Ваць, 5) Левъ Мадуцкій, 6) Іоанъ Грицай, 8) Алекс. Чайковскій, 9) Ем. Заремба.

Грамоту на заступника катихита при гимназіи въ Сяноку получивъ о. Іларій Гнатчикъ, завѣдатель парохіи Головецка дольного.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

О. Іоанъ Щавинскій, парохъ въ Тыличи, першій мѣстодеканъ мушинській, еп. перемиської, въслужений войсковий капелянъ, отиличеный войсковимъ медалемъ, ординаріатскій комисарь школы-

ный, надѣленый правомъ носити крилошанській бѣгнаки — упокоївся въ Тыличи дні 28 лютого с. р. въ 67-мѣсяць роцѣ життя. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Кобзарь Т. Шевченка, который теперъ въ новомъ гарнѣмъ выдано приготовляється въ Петербургѣ, выйдетъ днієва въ мѣсяци марта и поступитъ въ продажу. Давнійший выдалии "Кобзарь" стались вже въ довншого часу библиографичною рѣдкостю. Такъ само рѣдкостю стала такожъ и "Биографический очеркъ" поета выданый пок. Масловымъ, такъ, що кромѣ книжки М. Чалого "Жизнь и произведения Т. Г. Шевченка" и брошуръ "Помилки Т. Г. Шевченка" выштовшои 1879 р. въ Одесѣ не находиться на Українѣ жаднѣхъ большѣ видань дотычачихъ великого нашего поета. Послѣдна брошюра мѣстить въ собѣ коротку біографію Шевченка, розправы Костомарова и Пильнина о значенію его поезіи и невеличку розправу А. Т. о гдекотрьхъ мотивахъ Шевченкової поезії. Брошюру тую можна дѣстати въ книгарні Ильницкого и Білевича въ Кіевѣ.

— На памятникъ бл. п. Володимира Барвінського зложили даліше: о. А. Венгриновичъ зъ Бориць 50 кр., Михаїлъ Спізарскій зъ Львова 1 зр., о. І. Маркевичъ зъ Хреневи 1 зр., о. І. Заячківскій зъ Лопанки 2 зр., о. І. Гураль зъ Золочева (чер. ред. "Батькъ") 1 зр., К. Подляшевицкій зъ Золочева (чер. ред. "Батькъ") 5 зр., о. Ленкій зъ Коломиї 150 зр., О. Б. зъ Львова 3 зр., п-а Ю. Коровець зъ Мервиць 2 зр., І. Онышкевичъ, нотарь зъ Зборова 5 зр., В. Мойсовичъ, нотарь зъ Залозець 2 зр., Верещъ зъ Золочева 2 зр., К. Телишевскій зъ Золочева 1 зр., о. П. Горбачевскій зъ Кудринець 50 кр., Л. Воевудка зъ Станиславова 50 кр., Н. Яворовскій зъ Станиславова 50 кр. — Разомъ съ попередно выказаними: 688 зр. 35 кр.

— На стипендію имени Вол. Барвінського приславъ Ви. Іосифъ Кульчицкій зъ Чорткова 1 зр. — разомъ съ попередними 7 зр. 60 кр.

— На памятникъ бл. п. о. П. Ясеницкого зложивъ: Ви. Іос. Кульчицкій зъ Чорткова 1 зр.

— Для о. І. Наумовича о. І. Венгр. зъ Б. 1 зр.

— На церковь въ Острогѣ (подъ Перемышлемъ) жертвували: 1) о. Лукашевичъ зъ Сѣльца белзкого єсть себѣ 1 зр., єсть п. І. Баглаевича ковалъ зъ Сѣльца 1 зр., єсть п-н Юл. Краськової господинъ зъ Сѣльца 1 зр., єсть ч. прихожанъ єблецкихъ 8 зр. 29 кр., 2) о. Корн. Гумецкій сотрудникъ і о. Мако. Мелехъ парохъ зъ Домашева 3 зр. 2 кр. зъ дочерній церкви въ Салашахъ 3 зр. 1 кр., зъ церкви матерної въ Домашеві 1 зр., въ Салашахъ 1 зр., п. і. причетникъ Теод. Лукачъ 50 кр.; 3) о. Вікт. Решетиловичъ зъ Туць єсть себѣ 1 зр. 10 кр., єсть церкви 3 зр., єсть ч. прихожанъ 1 зр. 90 кр.; 4) о. Іл. Мазикевичъ зъ Махнова єсть себѣ и прихожанъ 5 зр.; 5) о. І. Калитовскій зъ

— На стипендію имени Вол. Барвінського приславъ Ви. Іосифъ Кульчицкій зъ Чорткова 1 зр. — разомъ съ попередними 7 зр. 60 кр.

— На памятникъ бл. п. о. П. Ясеницкого зложивъ: Ви. Іос. Кульчицкій зъ Чорткова 1 зр.

— Для о. І. Наумовича о. І. Венгр. зъ Б. 1 зр.

— На церковь въ Острогѣ (подъ Перемышлемъ) жертвували: 1) о. Лукашевичъ зъ Сѣльца белзкого єсть себѣ 1 зр., єсть п. І. Баглаевича ковалъ зъ Сѣльца 1 зр., єсть п-н Юл. Краськової господинъ зъ Сѣльца 1 зр., єсть ч. прихожанъ єблецкихъ 8 зр. 29 кр., 2) о. Корн. Гумецкій сотрудникъ і о. Мако. Мелехъ парохъ зъ Домашева 3 зр. 2 кр. зъ дочерній церкви въ Салашахъ 3 зр. 1 кр., зъ церкви матерної въ Домашеві 1 зр., въ Салашахъ 1 зр., п. і. причетникъ Теод. Лукачъ 50 кр.; 3) о. Вікт. Решетиловичъ зъ Туць єсть себѣ 1 зр. 10 кр., єсть церкви 3 зр., єсть ч. прихожанъ 1 зр. 90 кр.; 4) о. Іл. Мазикевичъ зъ Махнова єсть себѣ и прихожанъ 5 зр.; 5) о. І. Калитовскій зъ

Замочки 1 зр., єсть церкви въ Замочку 1 зр., єсть церкви въ Вазаї 1 зр., зъ складокъ 2 зр.; 6) о. Діон. Добрянській зъ Ждинѣ єсть себе 1 зр., єсть громады 4 зр.; 7) о. Орестъ Чеховичъ зъ Боратини 4 зр. 50 кр.; 8) о. Григ. Копистинській зъ Спітницї єсть себе 1 зр., єсть ч. прихожанъ 3 зр., 9) о. Сологубъ зъ Неслухова єсть себе и єсть прихожанъ 3 зр. 20 кр.; 10) о. Ем. Власевичъ зъ Звертова 3 зр.; 11) о. І. Бриттанъ зъ Торчиновичъ 2 зр.

За тѣ жертвы складаю всѣмъ ВП. Дателямъ циркосердечну подяку. *І. Олексінг*, душпастирь.

Переписка Редакціи и Администрації.

Вп. о. А. В. въ Б. Въ самихъ початкахъ можна еще было злу зарадити отпovѣднимъ донесеньемъ до політичної власти, которая въ мысль постановъ патенту въ 3 грудня 1852 (В. з. держ. ч. 250) и розпорядженія министер. въ 1 цвѣтня 1871 ч. 10605 має порученій надзиръ надъ гоподаркою лѣсною и есть обовязана допильнувати, щобъ законъ о охоронѣ лѣса бувъ въ конунуваний.

— Теперъ же, коли, якъ пишете, на общарѣ 130 моргбъ знайдеся ледво 130 смекрѣ, тяжко єсть що помогла инженерія староста (до котрого вирочить вypadлобы отнеслися). — Противъ

марнованю громадского добра треба удастися до ради повѣтової, которая має право и обовязокъ надзирати администрацію громадского маєтку и покликані затверджати всѣ умовы, котрій дотычать позуване громадскою власностю.

Если пекуциди набули єтъ громады гонты безъ вѣдомости ради повѣтової, то такій умовы не будуть важній и можна заперечити єтакї купленыхъ рѣбъ.

— Вирочить если тутъ заходить знамена обманства, то компетентній рѣшати карный судъ, але въ такомъ случаю будуть отвѣтчи въ першій линії ти люде, котрій крадене добро громадске продавали. Вп. *Максимъ Бойко въ Калускѣ*.

Въ справѣ грунтового податку забирали мы за для єї важности колька разбѣгъ голосу въ нашій часописи и старалися пояснити всѣ въ той мѣрѣ ухваленіи законы, указуючи заразомъ на то, въ якій способѣ належить боронити противъ несправдливому вимѣрови податку и невластивому поступованю скарбовыхъ властей въ загалѣ,

Въ той мѣрѣ звертаємъ Вашу увагу на статії помѣщеніи въ Чч. 71, 72, 73 и 74 "Дѣла" року 1882 ч. н. "Податокъ грунтовий на рікъ 1881 и 1882", "Справа податкової", "Въ спрощенії грунтового податку", въ которыхъ знаєте єдній поясненія. Если податокъ бувъ несправедливъ, то треба було, якъ мы то свого піднести, подати въ протигу 30 днівъ єтъ дорученія наказу платничого рекурсу. При тоймъ розуміється само собою, — якъ Вы справедливо замѣтаєте — що выбраній грошії мусятъ бути покриваній. — Вп. А. М. Доносимъ беззимінными підписаними толькож початковими буквами въ коли не можемъ дати мѣсяця въ нашій часописі. Підпись есть для кождої газети першою запорукою правдивості. — *Гостеви въ Турці*. Шардакуємъ. Буде помѣщено, якъ скоро лише знайдеться доволѣ мѣсяця, бо розривати булобы шкода.

Курсъ львівський зъ дня 12. л. марта 1883.

платить	жалити
австр. валютою	
р. кр.	р. кр.
303 50	307
169 50	173
306	319
1. Акція за штуку.	
Желѣзн. Кар. Люб. по 200 р.	
" львів.-черн.-ле по 200 р.	
Банку ген. галиц. по 200 р.	
2. Листы заст. за 100 р.	
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	97 75 98 75
" " " по 4% ав.	89 50 91
" " " по 5% ав. період.	97 75 98 75
Банку ген. галиц. 6% ав.	101 60 102 60
Листы дов. гал. руст. банку п. 6%	100 — 102
3. Листы довжн. за 100 р.	
Общ. роль. кред. Завод. для Гал. и Буков. 6% лосов. въ 15 лѣтъ	— — —
4. Облиги за 100 р.	
Индемізація галиц. 5% м.к.	97 90 99
Облиг. комуналій Гал. банку рустик. 6%	100 — 101 50
Пожичин. кр. зъ р. 1873 по 6%	101 — 103
5. Листы мѣста Кракова	
" Станиславова	18 — 20
" 6. Монеты.	22 — 24
Дукатъ галіцький	5 51 5 63
цѣарскій	5 54 5 65
Наполеондор	9 44 9 54
Іоанніперіаль	9 72 9 83
Рубль російскій срібний	1 55 1 65
наперовъ	1 18 1 20
100 марокъ нѣмецкій	58 25 58 30
Серебро	

БЕЗТАЛАННЕ СВАТЬНЬЕ,

образокъ зъ галицкого жата, написавъ Василь Барвінокъ, стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр.

Достати можна въ адміністрації "Дѣла" або въ книгарні Ставронігіїской.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПРОВІНЦІЇ.

Найлучшу хинно-російську

3—? ГЕРБАТУ

1/2 кільо по зр. 2, 3 и 4

поручає и розсылає

Ф. Д. НОВИЦКОГО

ул. Галицка, ч. 52.

2—3

І. ДРЕКСІЄР І СЫНН
во львовѣ
пляцъ Капитульный ч. 2,
поручають въ свѣжо засмотревомъ зашоцѣ
и по наїмъбрнійшихъ цѣнахъ:
ПОЛОТНА и БІЛЬ столову
Хустки до носа, Ширтинги Шролля,
Сатини и кретони франц. наймоднѣйший
БІЛЬ мужеску, панчохи и скарптини,
шотель комплетну власного виробу,
Диваны правдиві англійскі,
Капы гобеліновій, пиковій и трикотовій
коцы, коцики ГРЕФЕНБЕРСКІЙ,